

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

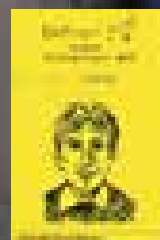
Thema
VERZAMELEN

'Mijn muziek is mijn stem en die moet nodig eens gehoord worden'

VERDER IN DIT NUMMER

- Hoarding
- Mijn verzameling is nooit af

KEURMERK
straat
krant

PRIJS €2,20
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Verzamelen schept duidelijkheid

Verzamelen zit mij in het bloed. Vroeger sigarenbandjes, keurig opgeborgen in speciale verzamelbanden of postzegels, Dinkey Toys, McDonald's speelgoed, voetbalplaatjes, Pokémon figuren. Je kunt het zo gek niet bedenken of mensen verzamelen het. *Gek, hoe alles op den duur in een verzameling ontaardt. En hij kan het weten. Hij had dozen vol bladeren, een hele herfst in een kast. Hij zei: in mijn strijd tegen de tijd is alles wat valt een houvast* - Herman van Veen.

Zelf begon ik met een metalen koffiepote. Inmiddels heb ik er ruim twintig. Ook heb ik een obsessieve belangstelling voor boeken over de Tweede Wereldoorlog. Het van mijn vader overgeërfd oorlogstrauma, heeft geleid tot een kleine 1500 boeken over deze oorlog. Ik noem het mijn vaders collectie.

Waarom verzamelen mensen? Gaat het om het hebben of gaat het om wat anders. Zoals het verlangen naar begrip. Door al die boeken denk ik dat ik mijn vader beter begrijp. De koffiepotten herinneren mij aan al die troost die ik gevonden heb in een lekker bakkie. Of heeft het te maken met overzicht, controle? Als je van de veertig autootjes er negenendertig hebt, hoeft je nog maar een te vinden. De zoektocht wordt dan een stuk duidelijker en gericht. Niet meer als een malloot langs allerlei kringloopwinkels, maar gericht op zoek naar dat ene wagentje. En dat is een stuk rustiger. In deze Riepe een hele verzameling van verhalen.

Arnold de Meijer

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,20. Daarvan is €0,90 voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

HOOFDREDACTIE
Dominique Krauts

EINDREDACTIE
Sofie Risamena

REDACTIE
Wietske Aupers
Tim Drenth
Jan Jaap Harmens
Arnold de Meijer
Anna de Ruiter
Yvonne Vast
Eigenheimer

Robby Bakker
Nina Fonkert
Karel Lucidore
Hannie Poleitiek
Edwin Spoelstra
Michelle Wubs

VORMGEVING
Dionne Hagedoorn
Maico van Dijk

Naomi Kooijmans

FOTOGRAFEN
Kevin Bekkering
Frits Blom
Jaap ten Hoove
Mark Timmerman

Bachir Benchagra
Marinus Hillenga
Judith Lechner
Laurens Zwart

VASTE COLUMNISTEN

Dick Bijmolt
Niek Heidanus
Gerard Lohuis
Saffira Rijkee
Gerlinde Spaan
Rudy Vane

Ellen Floris
Jaap Krol
Natalja Oosterbaan
Eddy Sikma
Lydia Tuijnman
Marieke Werkman

FOTOGRAFIE COVER
Mark Timmerman

STRIP
Yvonne Vast

HERSENKRAKER
Yvonne Vast

ILLUSTRATIES
Robby Bakker
Iris Sloot
Edwin Spoelstra

Rita Dalal
Raymond Strockmeijer

DRUK
Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN

Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK

Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS

Jarieck Manning Eddy Posthumus

De Riepe is een uitgave van WerkPro.
REDACTIEADRES DE RIEPE
Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE

WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe
ISSN
2405-769X

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

WerkPro

SpinLink

INHOUDSOPGAVE

ALS OPRUIMEN EEN PROBLEEM WORDT

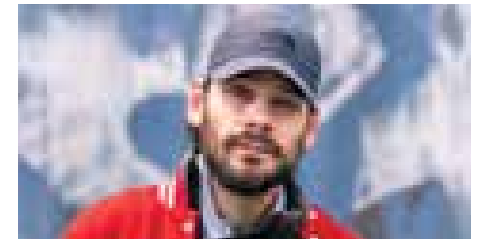
Het huis van Desirée (43), caissière, ziet er netjes en opgeruimd uit. In de voorkamer staan een vitrinekast en een buffetkast met pepermuntblikken, puzzels en boeken. Het huis van Xandra (70), gepensioneerd vertaalster, is vol, vooral met boeken. Beide vrouwen hadden zoveel spullen dat ze het niet meer voor elkaar kregen om alles netjes op te ruimen, en om hulp vroegen.

4

10

IN DE HOEK GEDREVEN

Tamas, een jongeman met een zwaar verleden, vertelt zijn verhaal hoe hij zich daarin herkent. Hoe kan het dat hij al sinds zijn jeugd op straat woont? Wat is hieraan voorafgegaan? Hoe kan het zo zijn dat Tamas na tientallen jaren getraumatiseerd raakt en nog steeds niet de hulp krijgt die hij nodig heeft om zijn leven op de rit te krijgen?

HOARDING

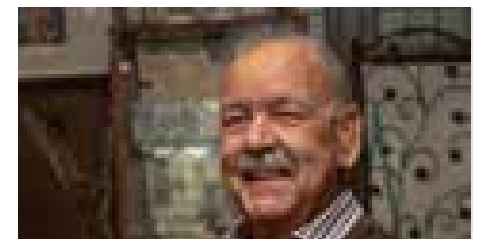
We verzamelen allemaal wel iets. De jeugd gaat voor de voetbalplaatjes van AH of de SafariMini's van Lidl. Pubers verzamelen vintagekleding of sneakers en menig volwassene gaat voor postzegels, parfumflesjes, wijnetiketten of miniatuurtreintjes. Niks mis met verzamelen, maar bij sommige mensen loopt het verzamelen zo uit de hand dat ze hun huis niet meer in kunnen. Dit noemen we "hoarders".

16

20

MIJN VERZAMELING IS NOOIT AF

We spreken Jaap Bouwman (83) in de winkel Bouwman Curiosa, die hij samen met zijn dochter Annet Bouwman (55) runt. Omringd door kunst, vintageobjecten en curiosa, vertelt Jaap hoe het verzamelen voor hem 66 jaar geleden is begonnen en sindsdien niet meer is opgehouden.

Marieke Werkman

Gekkenwerk

Mea Sententia

Koken met een missie

Werk in uitvoering

Kunst op straat

Stop de tijd

Recht en krom

6

7

8

9

13

14

15

18

Jaap Krol

Strip

Hersenkraker

Horoscoop

Straatklinkers

Opvanginstellingen

Jutten van verhalen

19

23

23

24

25

27

28

Als opruimen een probleem wordt

Twee verzamelaarsters

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Kevin Bekkering**

Het huis van Desirée (43), caissière, ziet er netjes en opgeruimd uit. In de voorkamer staan een vitrinekast en een buffetkast met pepermuntblikken, puzzels en boeken. Het huis van Xandra (70), gepensioneerd vertaalster, is vol, vooral met boeken. Beide vrouwen hadden zoveel spullen dat ze het niet meer voor elkaar kregen om alles netjes op te ruimen, en om hulp vroegen. Desirée heeft haar huis weer bijna aan kant. Xandra is nog druk bezig met opruimen.

In haar huis kun je, als je goed uitkijkt, je een weg banen langs kartonnen en plastic dozen. De stoelen en de banken zijn vrij, dus Xandra en haar bezoek kunnen zitten. Maar wil ze iemand aan een van haar twee tafels ontvangen, dan moet ze ruimte maken, want ook die staan vol.

Wie de kasten van Desirée nader bestudeert, ziet dat er vooral veel dingen in staan die met het Koninklijk Huis te maken hebben. 'Ik verzamel alles van het vorstenhuis, met name vanaf de tijd dat Máxima er is, omdat ik haar een hele leuke vrouw vind. En ik vond het mooi om te zien hoe die drie meiden van haar zich ontwikkelden.'

Hulp gevraagd

Ze vertelt: 'Ik had ook heel veel tijdschriften, vooral het blad *Vorsten*, maar die heb ik al weggedaan.' Ook haar huis stond vol, al zat alles wel in kasten. 'Ik had te veel en kon het niet meer kwijt. Als ik iets nieuws had, moest ik steeds maar andere dingen verplaatsen om te zorgen dat het tot z'n recht kwam. Op een verjaardagsfeestje van mijn zus kwam ik Wies tegen, zij was een bekende van mijn zus en vertelde dat ze opruimcoach is. Toen heb ik haar om hulp gevraagd. Ik was al bezig met opruimen, maar liep vast. Ik weet niet of ik erom gevraagd zou hebben als het geen bekende was geweest, of ik dan iemand zou hebben toegelaten.'

Dingen spoelen bij mij aan

“... neem jij het maar”

'Dingen spoelen bij mij aan', zegt Xandra. 'Ik ben nu de oudste in de familie, dus verwanten brengen spullen naar mij toe. Ze zeggen "Mijn huis is vol, neem jij het maar". Toen mijn vader overleed kwamen de boeken en fotoalbums hier met dozen tegelijk binnen. Hij was zelf echt een verzamelaar, spaarde postzegels en alles wat met kastelen te maken had. Zijn huis was beter opgeruimd dan het mijne, maar mijn moeder vond het toch nog aardig vol. Zelf heb ik niet echt verzameld in de zin dat ik actief iets gespaard heb, behalve dan mijn vijftientig Griekse kookboeken.'

Ze weet feilloos de weg te vinden tussen alle stapels. Om te illustreren dat het niet enkel om "rommel" gaat, laat ze een Frans bijbeltje zien dat al vijf generaties in haar familie is, en een ivoren doosje dat nog van haar overgrootmoeder is geweest.

Afstand nemen

'Ik vind het moeilijk om dingen weg te gooien. Waarom? Misschien de oorlog, daar zijn mijn beide ouders in opgegroeid. Misschien doordat ik archeologie heb gestudeerd? De betekenis van objecten vind ik belangrijk: ze vertellen een verhaal. En boeken hebben een persoonlijkheid, vind ik. Misschien is het ook gewoon een protest tegen de wegwerpmaatschappij. Er wordt zoveel achteloos weggegooid, daar word ik verdrietig van.' Xandra is zelf naar het WIJ-team gestapt, om hulp te vragen. 'Ik was de grip kwijt. Het beperkte me in mijn bewegingsruimte en ik vond het tenslotte gewoon gênant.' Het WIJ-team bracht haar in contact met de opruimcoaches van WerkPro. 'Nu word ik ondersteund door een hele lieve vrijwilligster, Willemien. Zij komt een keer in de week twee uur langs, dan heb ik weer een zetje gekregen en lukt het me om er zelf verder mee te gaan. We hebben nog niet veel weggedaan, zijn vooral aan het sorteren geweest.'

Goede gesprekken

Ook Desirée vindt afstand doen lastig. Vooral van voorwerpen uit haar verzameling, 'omdat ik een speciale band voel met de Koninklijke familie', en eigendommen van haar partner die twee jaar geleden is overleden. 'De goeie gesprekken met Wies hebben mij gestimuleerd. Zij vraagt bijvoorbeeld of ik ergens een band mee heb. Als dat zo is, gaat het soms toch weg, maar daar gaat dan wat tijd overheen. Soms ben ik zelf heel rigoreus en roep ik "Doe maar weg!" Ik krijg "huiswerk", bijvoorbeeld om dingen vast te onderscheiden van de rest en dan samen te kijken of het weg kan. Ze zegt gelukkig nooit dat het een daaropvolgende week klaar moet zijn.'

Beetje bij beetje

Niet onder druk gezet worden, vindt ook Xandra belangrijk. De coach helpt haar vooral om door te zetten. 'Ik ben zelf bijna bang geworden voor zo'n stapel. Dat doorbreekt zij door één stuk op te pakken en te zeggen: "Zullen we hier wat mee doen?". Zo heb ik geleerd dat je niet doodgaat als je een stapel papieren aanpakt. En ik kan mijn verhaal aan haar kwijt over de herinneringen die met mijn spullen samenhangen.' Net als Desirée heeft ze de meeste moeite met dingen wegdoen die met een verlies te maken hebben. En ze worden allebei blij als dingen niet weggegooid hoeven te worden maar een tweede kans krijgen, bijvoorbeeld bij de kringloop, goede vrienden, een weggeefkast of het Leger des Heils. Desirée: 'Het is makkelijker om dingen weg te doen als die een bestemming hebben.' Xandra: 'Het is fijn als een ander er nog plezier aan beleeft.' ♦

Levensles

MARIEKE WERKMAN

Illustratie Robby Bakker

Zo rond de klok van 5:00 uur werd ik wakker. Er schoot van alles door mijn hoofd. In mijn woonkamer dronk ik een kop thee. Het brommende geluid van de koelkast stelde me enigszins gerust. Ik bedacht me dat een paar jaar geleden alles in mijn leven anders was. In de afgelopen jaren had ik gerouwd. Om de relatie waarin ik jarenlang had gehoopt dat er dingen zouden veranderen. Het was trekken aan een dood paard.

Jarenlang hield ik mezelf voor de gek met een soort van romantisch wensdenken. Ik zie om me heen dat dingen ook anders kunnen gaan. Een vriendin woonde al na twee jaar samen en heeft een schattig dochttertje gekregen. Als je van elkaar houdt kom je elkaar tegemoet. Het is geen eenrichtingsverkeer. Gaandeweg geef je samen vorm aan je relatie en toekomst. Als je jezelf te veel aanpast aan de ander kun je jezelf kwijtraken. Dat is wat er gebeurde.

De relatie met de man begon ondergronds. Het ene moment voelde ik me euforisch en het andere moment donderde ik in het ravijn. 's Nachts lag ik er wakker van en was misselijk. Ik zei tegen de man: 'Het voelt afschuwelijk om je vrouw te bedriegen.' Hierop zei hij lachend: 'Ach ze weet helemaal nergens van af dus wat is het (lees: jouw) probleem?' Bij zo'n weinig invoelende reactie zou je eigenlijk al hard weg moeten rennen. Maar het is te gemakkelijk om naar de ander te wijzen. Moeilijker was het om naar mijn eigen aandeel te kijken. Want durfde ik me wel echt te verbinden aan een potentiële liefdespartner?

Tot over mijn oren verliefd had ik mijn onderbuikgevoelens genegeerd. Het opgejaagde gevoel dat op me drukte. De man liet me bungelen aan een lijntje, omdat ik het zelf toestond. Nu weet ik dat het negeren van je intuïtie schadelijk is, dat je lichaam eerder "weet" wat er aan de hand is. De vriendin met liefdevolle relatie zei onlangs tegen me: 'Jij mag je eigen wensen en verlangens in een relatie uitspreken. Bedenk dus wat jij van iemand nodig hebt in plaats van je volledig aan te passen aan de ander.' Terugkijkend zie ik dat deze levensles nodig was om te kunnen veranderen. Ik leerde "oude" patronen te doorbreken en ontdekte dat het normaal is om te huilen. De schaduw, die is verdwenen.

GEK KEN WERK

Regie over eigen leven

Door Gerard Lohuis Illustratie Rita Dalal

Kees komt op 72-jarige leeftijd voor het eerst in aanraking met de GGZ. Het is niet zijn keuze geweest dat hij nu tegenover me zit. Hij is op z'n hoede. Volgens de aanmelding van de huisarts is Kees drie jaar geleden in de problemen geraakt nadat zijn vrouw aan de gevolgen van kanker is overleden. Hij heeft lange tijd met z'n ziel onder de arm rondgelopen en de eerste maanden na het overlijden hebben, met name zijn zoon en dochter, ervoor gezorgd dat hij bleef eten en zichzelf verzorgen. Zijn zoon heeft aan de bel getrokken omdat hij merkt dat zijn vader is vastgelopen. De woningbouwvereniging heeft de woning van Kees geïnspecteerd en aangegeven dat hij de overvolle woning binnen drie weken veilig en leefbaar moet maken en dat er anders ingegrepen wordt. Het huis staat overvol met boeken, kranten en dozen met allerlei archiefmateriaal. Kees sleept van alles de woning in omdat het relevante informatie bevat die hij nog weleens nodig kan hebben. De huisarts heeft het vermoeden heeft dat er sprake is van gestagneerde rouw en verzamelwoede.

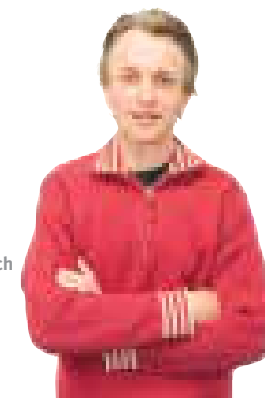
Kees vertelt dat hij altijd zelfstandig gefunctioneerd heeft en niet van plan is zich door zijn kinderen of een woningbouwvereniging de les te laten lezen. Zonder dat hij het doorheeft, vertelt hij over de aanleiding van zijn komst, de overvolle woning en de lastige woningbouwvereniging. Voordat ik hem daar iets over mag vragen, wil hij me eerst uitleggen waarom zijn vrouw niet de juiste behandeling heeft gekregen. Hij begint vervolgens als een docent les te geven over de laatste wetenschappelijke inzichten van de

behandeling van kanker en wat de doktoren in het ziekenhuis niet goed hebben aangepakt. Hij vertelt gepassioneerd en laat zich niet onderbreken. Ik spreek af dat ik vijftien minuten "onderwijs" wil volgen en dat hij me erna dertig minuten moet geven om mijn vragen te stellen.

Hij heeft jarenlang als wetenschappelijk onderzoeker bij een nationaal onderzoeksbureau gewerkt. "Na mijn pensionering heb ik mijn werk thuis voortgezet, een eigen bureau opgezet. Ik doe nog steeds onderzoek en wordt her en der gevraagd om lezingen te geven". Ik spreek mijn waardering uit voor zijn gepassioneerde inzet en merk dat hem dat goed doet. Hierna spreek ik hem vaker waarbij we een behandelingsritueel inbouwen. Hij mag vijftien minuten praten over zijn kennis en erna heb ik en half uur om met hem te spreken over zijn huidige problemen. Het gaat er dan met name om dat hij toelaat dat spullen uit zijn woning worden gehaald zodat hij veilig kan wonen. Gelukkig erkent hij deels het probleem en wil zelf met iemand de spullen uit zijn woning halen. Ik regel iemand die hem daarbij gaat helpen.

Ondertussen blijven wij ons behandelritueel voortzetten en door veel over zijn vrouw te praten, komt de rouwverwerking op gang. Klaas gaat beter voor zichzelf zorgen. En voor zijn spullen, die hij allemaal in een container box heeft opgeslagen. Niemand vertelt hem hoe hij zijn problemen moet oplossen. Hij blijft wel de baas over zijn eigen leven.

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij BuurtzorgT

Mea sententia

Door **Rudy Vane**

EEN VERGAARBAK IN M'N HOOFD

Als kind verzamelde ik postzegels, net als mijn vader. Mooie postzegels van alle landen met vogels, gebouwen, personen, tot belangrijke historische gebeurtenissen. Mijn verzameling groeide gestaag, elke zegel zorgvuldig geplaatst in een album dat mijn trots was.

Later sloeg de verzamelkoorts weer toe, dit keer met een heel andere focus: dolfijnen. Deze fascinerende wezens, symbool van vrijheid en intelligentie, spraken tot mijn verbeelding. Het begon allemaal met een klein porseleinen beeldje dat ik tijdens een vakantie op een markt vond. Al snel volgden er meer: beeldjes, posters, badkamerspullen, keukengerei en alle prullaria die je kunt bedenken. Mijn huis veranderde langzaam in een dolfijnenmuseum. Overal waar je keek, stonden en hingen dolfijnen in allerlei vormen en maten. Vrienden en familie die op bezoek kwamen, lachten vaak en maakten grapjes over mijn “dolfijnheiligdom”, maar ik genoot ervan. De verzameling gaf me rust en vreugde, en elke nieuwe aanwinst voelde als een overwinning.

Maar de belangrijkste verzameling die ik heb is niet tastbaar, dat is kennis. Ik verzamel al mijn hele leven kennis. Boeken, documentaires, artikelen - alles wat mijn honger naar kennis kan stillen, wordt gretig verorberd. Mijn interesses zijn breed: van geschiedenis en wetenschap tot kunst en filosofie.

Het mooie aan het verzamelen van kennis is dat het geen fysieke ruimte inneemt en dat er geen grenzen aan zijn. Elke nieuwe ontdekking leidt tot meer vragen en nieuwe inzichten. Mijn geest werd een schatkist vol informatie, voortdurend verrijkt door nieuwe vondsten en inzichten. De fysieke objecten in mijn huis maakten plaats voor boekenplanken vol literatuur en digitale informatiebronnen.

Het verzamelen van kennis bleek een passie die veel langer standhield dan mijn eerdere verzamelingen. Het vereist inspanning, nieuwsgierigheid en een constante drang om te leren en te begrijpen. Maar de beloningen zijn immens. Niet alleen verruimt het mijn horizon en verrijkt het mijn leven, het stelt me ook in staat om beter te navigeren in de wereld om me heen. Kennis opent deuren, creëert kansen en verbindt me met anderen op manieren die ik nooit had kunnen voorspellen toen ik als kind mijn postzegels sorteerde of als volwassene mijn dolfijnencollectie tentoonstelde.

Vandaag de dag kijk ik met een glimlach terug op mijn verzamelingen van weleer. Ze waren de eerste stappen in mijn reis van ontdekking en verwondering. Hoewel de objecten in mijn huis zijn vervangen door boeken en digitale informatiebronnen, is de essentie van mijn verzamelwoede onveranderd gebleven. Het is de drang om te begrijpen, te ontdekken en te leren die mij drijft - een passie die nooit zal vervagen, zolang er iets nieuws te leren valt.

KOKEN MET EEN MISSIE

Een kruidig verhaaltje

Door **Lydia Tuijnman**

Gustav Brunn was een Joodse kruidenhandelaar die na de Kristallnacht voor de nazi's vluchtte naar Amerika. Het enige dat hij meenam was zijn kruidenmolen. In Baltimore vond hij werk bij de McCormick Spice Company, maar hij werd daar na drie dagen al ontslagen omdat hij de taal niet sprak en vermoedelijk ook omdat hij Joods was.

Gustav had zijn kruidenmolen nog en besloot zijn eigen bedrijf te beginnen, pal tegenover de visgroothandel. Hij ontwikkelde een speciaal kruidenmengsel voor de lokale lekkernij: verse krab. Zijn mengsel, Old Bay, werd een enorm succes. Sterker nog, het bestaat nog steeds en is een niet weg te denken onderdeel van de cuisine van Maryland. In Gustavs firma kregen mensen met een vluchtelingenachtergrond altijd extra kansen, omdat hij zijn verleden nooit vergat. Hij overleed in 1981. Uiteindelijk werd zijn merk en het geheime recept in 1990 voor veel geld opgekocht door, jawel: ... McCormick.

Old Bay is in Europa wel te krijgen, maar voor een potje met 170 gram betaal je 14 euro. Dat gunnen we die lelijkheids van McCormick natuurlijk niet. We maken het dus zelf: hier is een recept dat het origineel benadert.

Meng 1 eetlepel selderijzout, zoete paprikapoeder, mosterdpoeder, ½ eetlepel gemalen zwarte peper, witte peper, nootmuskaat en gemberpoeder; 1 theelepel gemalen piment, kruidnagel, laurierblad en kardemom, 1/2 theelepel gemalen kaneel en cayennepeper. Gebruik de mix om krab, gamba's, kip, vlees, frietjes en natuurlijk krab op smaak te brengen.

Maak dan een zwijgend saluut aan die slimme Gustav en bewaar je middelvinger voor McCormick!

IN DE HOEK

GEDREVEN

Door **Nina Fonkert** Fotografie **Mark Timmerman**

Voor de Open Hof in de binnenstad van Groningen, bevindt zich met regelmaat een samenscholing van dak- en thuislozen. Tamas, een jongeman met een zwaar verleden, vertelt zijn verhaal hoe hij zich daarin herkent. Hoe kan het dat hij al sinds zijn jeugd op straat woont? Wat is hieraan voorafgegaan? Hoe kan het zo zijn dat Tamas na tientallen jaren getraumatiseerd raakt en nog steeds niet de hulp krijgt die hij nodig heeft om zijn leven op de rit te krijgen?

Als er iemand weet hoe het leven op straat eraan toegaat, is het Tamas (37). Sinds het sluiten van de slaapboot verzamelen dak- en thuislozen zich in grote groepen op het grasveldje voor de Open Hof. Tamas is zelf thuisloos en geeft aan dat hij het onrecht vindt hoe deze situatie in de Groningse media wordt omschreven. Dit omdat deze mensen in een klap opnieuw dakloos zijn geworden vanwege de sluiting van de slaapboot en er voornamelijk wordt geschreven over de overlast die de groep mensen voor de Open Hof veroorzaakt. Alsof het een bewuste keuze is van deze mensen om zich hier te verzamelen. 'Ik ben erg betrokken bij deze groep, omdat ik zelf weet hoe het is om constant heen en weer geschopt te worden', begint Tamas zijn verhaal.

Van Hongarije naar Nederland

Als Tamas aan komt lopen voor onze ontmoeting, is te zien dat hij lastig loopt. Hij heeft een handicap aan een been. Het ontstaan van deze handicap is ook zo ongeveer waar Tamas zijn leven begint. 'Zevenendertig jaar geleden ben ik in Hongarije geboren. Als baby van drie maanden werd ik door mijn moeder zo hard tegen een muur gegooid dat er schade ontstond aan mijn been en heup. Dit resulteerde in een uithuisplaatsing waarbij ik in een opvanghuis in Hongarije belandde. Op mijn achtste werd ik geadopteerd door een Nederlands gezin. Samen met een ander meisje uit het Hongaarse opvanghuis stapte ik in een bus op weg naar Nederland.' Er werd dan nog aan hen verteld dat ze vijftien dagen in Nederland zullen verblijven en een terugkeer

naar Hongarije zou volgen. Maar wanneer de dagen voorbij zijn en het meisje wel terugkeerde naar Hongarije, bleek dat Tamas in Nederland zou blijven. Het zorgde voor veel onduidelijkheid, mede omdat de jonge Tamas de Nederlandse taal niet sprak.

Onveilig

Het adoptiegezin leek in eerste instantie een veilige plek voor Tamas. Zijn adoptiemoeder werkte voor het Ronald McDonald Kinderfonds, wat veel vertrouwen schiep. Toch is Tamas allesbehalve veilig binnen zijn nieuwe gezin. Kort na aankomst krijgt Tamas te maken met seksueel misbruik binnen het gezin. Daarnaast heeft zijn adoptiemoeder veel contacten met befaamde mensen in Hilversum. Ook hier vond seksueel misbruik plaats. 'Op mijn negende jaar begon ik met het structureel weglopen van huis. Mijn favoriete slaapplek waren bejaardentehuizen waar ik ongezien binnen wist te komen. Vanaf dat moment stond ik er eigenlijk al alleen voor. Vooral wanneer mijn agressieproblemen steeds groter werden binnen het gezin, en steeds meer hulpinstanties hun handen aftrokken van mijn situatie, zonder te weten wat de onderliggende redenen waren voor deze agressie.' Daarnaast kon Tamas zich niet goed uitdrukken, mede vanwege het nog niet goed kunnen beheersen van de Nederlandse taal, Het lukte hem helemaal niet om mensen duidelijk te maken in wat voor gevaarlijke situatie hij zat.

In de steek gelaten

Tamas werd volledig verkeerd begrepen en werd niet gezien. 'Ik werd volledig aan mijn lot overgelaten. Mijn vertrouwen in mensen en hulpinstanties werden met de dag minder en ik wantrouwde iedereen.' Door de jaren heen vermoedde hij trauma het om hulp aan te nemen, maar ook om te krijgen. Tamas moest zich grootmaken, zichzelf beschermen tegen iedereen die zei hem te willen helpen. 'Het gebeurde mijn hele leven al dat ik teleurgesteld werd en dat mensen in mijn beleefwereld niet te vertrouwen waren. Het is té gevaarlijk om mensen te vertrouwen.' Tamas had geen enkel idee hoe het systeem in Nederland

in elkaar stak om een woning toegewezen te krijgen. ‘Pas op een hele late leeftijd kwam ik erachter dat, om een woning te krijgen, ik me in had moeten schrijven bij Woningnet. Ik wist niet hoe ik het voor elkaar moest krijgen om een eigen plekje te bemachtigen. Er was niemand die mij begeleidde of bijstond, en ik gleed steeds verder af.’ Psychische problemen volgden door trauma, agressie, woede en verdriet. Het zorgde er allemaal voor dat Tamas alle grip en overzicht in het leven kwijtraakte.

Lichtpunt

Op 23-jarige leeftijd gebeurde er eindelijk iets moois in Tamas’ leven. Zijn toenmalige vriendin beviel van zijn dochter. Helaas zat Tamas in die periode zó in de knoop met zichzelf, dat zijn droom op een veilige thuisbasis met een mooi gezin volledig misging. ‘Tot op de dag van vandaag is al het contact met mijn dochter en ex-vriendin hierdoor verbroken. Dat doet mij elke dag pijn, en toch houdt het me tegelijk op de been om door te gaan. Mijn grootste droom is om ooit het contact met mijn dochter te kunnen herstellen, wel wetende dat ik snap waarom het contact toentertijd niet mogelijk was, gezien de piek van mijn worstelingen. Voordat er een kans bestaat op het herstellen van contact, moet ik echt eerst een eigen thuis creëren. Ik wil meer stabiliteit kunnen bieden aan mijn dochter voordat er een mogelijkheid voor contact is. En een eigen plek is de belangrijkste stap hierin.’

Verlangen naar rust

Nu is Tamas 37 jaar, en hij is moe. Nog steeds is het niet gelukt, na al die jaren, om een plek voor zichzelf te krijgen. Een plek waar hij niet na een bepaalde tijd, wéér weg moet. ‘Een plek om tot rust te komen en misschien eindelijk de ruimte te krijgen om aan mijn onverwerkte trauma’s te werken. Want zonder een dak boven je hoofd en deze vorm van stabiliteit, is het enkel overleven. En dit doe ik eigenlijk al sinds mijn geboorte.’

Hij heeft hulp nodig, en na jaren op straat te hebben geleefd heeft Tamas onbedoeld een harnas om zich heen gecreëerd. Een overlevingsmechanisme om zijn harde wereld aan te kunnen. Uit zijn ervaring blijkt dat dit veel hulpverleners afschrikt. ‘Misschien ervaren hulpinstanties mij als te intimiderend. Tot op heden is er nog geen hulpverlener

geweest die, voor mijn gevoel, de moeite heeft genomen om door het pantser heen te prikken. Wat er elke keer weer in resulteert dat beginsels naar een betere toekomst spaak lopen en ik mij keer op keer uit het veld geslagen voel.’ Soms heeft hij het idee dat hij wordt gezien als een nummertje. Dat hij niet wordt gezien als individu, inclusief zijn enorme rugzak en de redenen van zijn frustraties en soms intimiderende houding. ‘Het lijkt soms wel dat het voor bepaalde hulpinstanties misschien zelfs lucratiever is om mensen niet van de straat te krijgen. Of dat de oprechtheid soms mist bij hulpverleners. Dat wanneer instanties te maken krijgen met een erg gecompliceerd persoon zoals ik, het te ingewikkeld wordt en ze liever zo snel mogelijk hun handen er vanaf trekken.’

Vooroordeel

Tamas komt intelligent en welbespraakt over. Een jongen waar heel veel potentie in zit. Politiek betrokken, een sterke mening en empathisch. Maar hij heeft hulp nodig, echte hulp. Iemand die zich vastbijt, hem ziet en begeleidt naar stabiliteit. Zoals Tamas zelf zegt: ‘God geeft je niks wat je niet aankan.’ En aan deze spreuk probeert hij vast te houden wanneer het leven hem overweldigt. ‘Ik vind het lastig hoe er soms wordt gesproken over dak- en thuislozen. Het is niet zo zwart-wit. Het imago van daklozen is niet terecht. Elk persoon die op straat leeft heeft een eigen uniek verhaal en een verklaring voor de situatie waar hij zich in begeeft.’ Hij merkt vaak een verandering in houding bij mensen wanneer hij vertelt dat hij dakloos is. ‘Alsof mensen direct afstand houden en mij enkel beoordelen op het dakloos zijn, in plaats van mij te zien.’

Het is niet zo’n gek idee om als mens af en toe een gesprek aan te gaan met een dakloze, zonder oordeel. Het kan hen het gevoel geven dat ze ertoe doen. Dat ze een kans krijgen op een eerlijke beoordeling, op karakter en persoonlijkheid. En niet op het dakloos zijn. Dit draagt ook bij aan het gevoel van acceptatie en geeft het mensen als Tamas wat vertrouwen terug in de mensheid.

Tamas maakt muziek en hij rapt. Deze creatieve uitlaatklep is nodig voor hem. ‘Mijn muziek is mijn stem en die moet nodig eens gehoord worden’, aldus Tamas. ♦

WERK IN UITVOERING

Kruisende wegen

Tekst en illustratie **Edwin Spoelstra**

Wat is jouw Grote Markt-moment? was een oproep van de gemeente Groningen aan de Stadgers. De gemeente komt binnenkort met een boek over de geschiedenis en wetenswaardigheden van de Grote Markt en vraagt ons om verhalen. Mijn Grote Markt-moment gaat over kruisende wegen.

Door kruisende wegen is het laatste dorp Villa Cruoninga op de Hondsrug ontstaan. De Grote Markt vormde zich door de boerderijen aan de Herestraat, de Waagstraat en de Oude Boteringestraat, de Oosterstraat en de Oude Ebbingestraat. De Gelkingestraat is waarschijnlijk gevormd als pad door de achtererven van de boerderijen tussen de Oosterstraat en Herestraat. En zo liep ik op een zonnige zaterdagochtend vanaf De Lage der Aa, de Hondsrug op.

Mijn weg werd op de Grote Markt gekruist met die van Piet van Dijken, hij hield me staande. Ik kende hem van RTV

Noord en van zijn interviews, Herestraat Helemaal. Dit keer interviewde hij voor de radio en had hij een prangende vraag, wat ik vond van de noordzijde van de Grote Markt. Ik verzocht Piet om met de luisteraars even te kijken naar die noordzijde. Ondertussen vertelde ik Piet dat mijn opa en oma aan de Gelkingestraat woonden. Ze hadden graag gezien dat de Grote Markt na de bevrijding weer in vooroorlogse staat zou worden opgebouwd. Uiteindelijk waren ze tevreden met V&D, maar toen woonden ze al niet meer aan de Gelkingestraat. Moeders liep overigens over de, door de Tweede Wereldoorlog, ontstane ruïnes van Het Scholtenhuis naar de Schoolstraat naar school.

Piet van Dijken zal zich het interview waarschijnlijk niet meer herinneren, maar hij kan het nalezen in dit straatmagazine.

KUNST OP STRAAT

Het verdriet van Zoutkamp

Door **Natalja Oosterbaan** Fotografie **Judith Lechner**

“Er is een hoop verdriet waar wij geen weet van hebben”, verzuchtte ooit de schrijver Gerard Reve. In de geschiedenis van de beeldende kunst zien wij dan ook een hoop verdriet voorbijkomen. Verdriet als bron van inspiratie. De *Pietà* bijvoorbeeld is bij uitstek een geliefd thema in de kerkelijke kunst. Moeder Maria met het dode lichaam van haar zoon Jezus op schoot. Tegelijkertijd troostend en hoopgevend, maar toch ook erg verdrietig. In de periode van de Romantiek snotterde men vooral bij het kijken naar schilderijen die mislukte liefdes, heroïsche veldslagen en desolate landschappen, uitbeeldden. Later schilderde Van Gogh eerst nog de beklagenswaardige medemens, arbeiders ploeterend in velden, om uiteindelijk maar zichzelf te gaan schilderen: de beklagenswaardige kunstenaar. Ten slotte hebben we nog het huilende zigeunerjongetje. Wie kent hem niet?

Maar hoe verbeeld je toch het verdriet van Zoutkamp?

Op 23 mei 1969 werd het vissersdorp Zoutkamp afgesloten van de Lauwerszee. Het noordelijke deel van de nieuwe Deltawet was een feit. Na eeuwen van stormvloed en overstromingen was de watersnoodramp in Zeeland in 1953 de spreekwoordelijke druppel geweest voor de overheid. Terwijl in aanwezigheid van koningin Juliana de laatste twee caissons afzonken, voeren vissersboten uit met de vlaggen halfstok. De Lauwerszee werd een meer

en Zoutkamp verloor haar identiteit. Waar voorheen menig gezin de kost verdiende met de de garnalen- en zeevisserij, werd Zoutkamp nu een spookhaven voor sporadische dagjesmensen. Zoutkamp huilde. Kunstenaar Gert Sennema verbeeldde dit verdriet door de boeg van een zinkend schip in het landschap te plaatsen. Achter de dijk, bij de sluis van Zoutkamp*. Opgetrokken uit cortonstaal zakt de viskotter 'ZK 69' langzaam weg in de vergetelheid. Of toch niet helemaal? Want het dorp aan het tegenwoordige Lauwersmeer krabbelde op. Na tegenslag komt immers voorspoed. Dat weten de Groningers als geen ander. Noem het gerust hun eigennigheid. De vissersschepen van de Zoutkampers liggen tegenwoordig in de haven van Lauwersoog en het gebied rondom Zoutkamp is nu een waardevol natuur- en recreatiegebied geworden, dat veel toeristen en dagjesmensen aantrekt. De 'ZK 69' komt boven als een moderne onderzeeër. En net als op de Ark van Noach, strijkt er een vogel neer. Een zeearend in brons verkondigt de nieuwe toekomst van het Lauwersmeer. In het scheepsrui zien wij de beelden van zijn visie.

Hugo Claus eindigt zijn meesterlijke roman *Het verdriet van België* met de woorden:

“We gaan zien. Wij gaan zien. Toch.”

*Het monument is door werkzaamheden tijdelijk verplaatst naar Hunsingoweg/Sluisweg

TROUWDAG

Tekst en Fotografie **Saffira Rijkee**

Het kwam nogal onverwacht, zijn aanzoek. We waren acht jaar samen, hadden samen in totaal vier dochters en ik kwam nietsvermoedend uit de badkamer van ons Eftelinghuisje toen hij daar ineens op zijn knieën (knieërs, zoals bonusdochter vroeger zei) zat, onze meisjes om hem heen. Of ik met hem wilde trouwen. Vanwege dat hele, hele onverwachte dacht ik echt dat hij een grapje maakte, dus mijn allereerste antwoord was een ongelovig: ‘Niet!’ Gelukkig is hij niet snel uit het veld geslagen.

Zes jaar en een paar maanden later - corona en wat al niet meer kwamen tussendoor - was het zover. Emotie bij de voordeur, die ochtend. Dochters een voor een naar buiten in hun mooie jurken - groen, paars, roze, wit - ik als laatst. Hij hield het niet droog. De keren dat ik dat in ons veertien jaar heb gezien zijn op twee vingers te tellen. Een wolk van tule en glitters in de auto. Foto's voor de borg en tussen de bomen, plaatjes als in Disney en Bridgerton. Lieve vriendin die van mij een prinses maakte, lief zusje dat op onze trouwlocatie alles prachtig maakte. De hele week werd regen voorspeld, maar wij zetten een dag van tevoren dapper tenten op en ons vertrouwen werd beloond: het regende in de ochtend en later op de dag, maar de drie kwartier die onze ceremonie duurde bleef het droog. Partner kwam naar voren op The Shire (Lord of the Rings), dochters een voor een op Who is she, uit Cinderella, een van de lievelingsfilms van jongste dochter en mij. Het was goed dat ik achterbleef met mijn vader om samen als laatste naar voren te lopen, want hier had ik het niet droog gehouden. Oké, mijn jurk paste een week van tevoren niet, maar na een week op rantsoen gingen de knoopjes precies dicht. In partners broek zat een scheur. Een van de gasten was een half uur te laat. Onze trouwambtenaar haalde de namen van mijn vader en stiefvader door elkaar en zei nog wat gekke dingen die niet klopten. Maar we trouwden buiten, met uitzicht over de weilanden, onder de bomen, precies zoals ik het al jaren voor me zag. Iedereen die we liefhebben was erbij en werd herinnerd. Het had niet mooier kunnen zijn. Jongste dochter sloeg met de hamer, partner droeg voor het eerst van zijn leven een ring. Warme knuffels, lieve woorden, zoveel lieve woorden. Kinderen die konden rondrennen (op sokken door de regen). Jongste dochter die een liedje zong. De meest romantische openingsdans (I won't give up, Jason Mraz) en daarna feest op de dansvloer. (En taart natuurlijk. Veel taart. Ik dacht bijna geen moment aan chocola.) Sterretjes als afscheid.

Het was een sprookje.

S
T
O
P

D
E

T
I
J
D

HOARDING

We verzamelen allemaal wel iets. De jeugd gaat voor de voetbalplaatjes van AH of de SafariMini's van Lidl. Pubers verzamelen vintagekleding of sneakers en menig volwassene gaat voor postzegels, parfumflesjes, wijnetiketten of miniatuurtreintjes. Niks mis met verzamelen, maar bij sommige mensen loopt het verzamelen zo uit de hand dat ze hun huis niet meer in kunnen. Dit noemen we "hoarders". In Groningen helpen Paula Mentink en Bianca Boersma deze mensen om hun leven weer op orde te krijgen.

Bianca is van huis uit verpleegkundige en nu al drie jaar fulltime aan het werk voor de doelgroep hoarders en vervuilers in de gemeente Groningen. 'Bij hoarders is er sprake van verzameldrang. Het verzamelen loopt zo erg uit de hand dat het huis niet meer te gebruiken is als woning.' Paula Mentink heeft een vergelijkbare baan voor de gemeente Midden-Groningen. 'Op het platteland is er minder sociale controle en worden hoarders minder snel gesignaleerd. Hier zie je vaker mensen die dieren verzamelen. We hebben een bewoner met vijftig katten in huis.'

Wat precies de oorzaak is, is niet bekend

Hoarding en vervuiling nemen toe

Paula duidt het verschil tussen hoarding en vervuiling: 'Bij hoarding veroorzaakt het verzamelen van spullen of dieren dat het huis onbruikbaar is, bij vervuiling wordt het huis onbewoonbaar door het vele afval, voedselresten en uitwerpselen.' Volgens Bianca en Paula nemen beide problemen toe of wordt het beter gesignaleerd. 'Tijdens corona was het rustiger, maar afgelopen jaren zien we duidelijk een toename. En deze neemt nog steeds toe ondanks dat corona inmiddels ver achter de rug is. Waar dit door komt weten we niet. De individualisering van de maatschappij zou mee kunnen spelen. In de Turkse en Marokkaanse gemeenschap komt het minder voor, daar is de sociale controle groter.' Bianca vult aan: 'In de gemeente Groningen hadden we voor corona ongeveer zes jaar geleden tien à twintig containers per jaar nodig om de vervuilde en volle huizen op te ruimen, vorig jaar hadden we er zestig nodig. Nu hebben we het over honderd aanmeldingen van voornamelijk vervuilers, maar ook tientallen hoarders.' Dit is het topje van de ijsberg. De GGD pakt alleen de extreme gevallen op.

Hoarders in alle lagen van de bevolking

Paula legt uit: 'De diagnose hoarder komt nooit alleen, er speelt altijd meer. Vaak heeft het te maken met vroegere

trauma's. Wat precies de oorzaak is, is niet bekend. Wel is het duidelijk dat ze te vinden zijn in alle lagen van de bevolking. Vroeger dacht men zelfs dat het vaker voorkwam bij hoger opgeleide mensen.' Bianca vult aan: 'De problematiek bij vervuilers is vaak anders. Deze mensen hebben meestal psychiatrische problemen en soms speelt verslaving een rol.'

Van signaal naar verplichte schoonmaak

'Zowel hoarders als vervuilers worden gesignaleerd door burens, woningbouwverenigingen of sociale wijkteams. Het lastige bij hoarders is dat ze zelf het probleem niet zien en zich ervoor schamen. Ze willen hun autonomie behouden en zien er tegenop als anderen zich hier tegenaan gaan bemoeien. Als de sociale teams niet meer binnen (mogen) komen dan gaat de GGD eropaf. Meestal gaan we samen met de brandweer op bezoek, omdat het huis ook niet meer brandveilig is. Combinatie van brandbare verzamelingen en versperde vluchtroutes geven een groter risico op brandgevaar. Als ook voor ons de deur dicht blijft, dan schalen we op naar een bevel van de burgemeester, dit noemen we bestuurlijke dwang. Vervolgens wordt de nodige hulpverlening ingezet om de bewoner weer een brandveilige en leefbare woonomgeving te geven. Meestal krijgen we wel de medewerking als we uitleggen wat de bedoeling is. We leveren vervolgens containers waar ze met behulp van onder andere opruimcoaches van het Leger des Heils of andere hulporganisaties, hun spullen in kwijt kunnen. Voor hoarders is het moeilijk keuzes maken, wat kan weg? Alles gaat door de handen, ze vinden alles belangrijk en dat ze hun slaapkamer niet meer kunnen gebruiken zien ze niet als een probleem. Bij vervuilers kan het opruimen vaak sneller omdat het een kwestie is van afval verzamelen en weggooien. Er hoeft vaak minder uitgezocht te worden.' Bianca en Paula proberen structurele hulp in te zetten bij de bewoner om terugval te voorkomen, maar dit lukt niet altijd. Regelmatig moeten ze een jaar later terugkomen om opnieuw hulp te bieden zodat de woning weer leefbaar wordt.

Protocol problematische woonhygiëne

Bianca en Paula werken samen met andere GGD'en in het land om beter grip te krijgen op deze problematiek. 'Wij komen regelmatig met de landelijke werkgroepen bijeen. In Rotterdam werken zes functionarissen fulltime aan dit probleem. Daar hebben ze driehonderd hoarders in de gemeente. Wij hebben in Groningen goede afspraken met onze samenwerkingspartners. Gezamenlijk hebben we het protocol problematische woonhygiëne ontwikkeld voor onze provincie. Een nieuw fenomeen is digitale hoarding. Dit neemt gelukkig geen fysieke ruimte in, maar wel ruimte in je hoofd. En het is ook erg ontregelend. 'Op de vraag of ze zelf verzamelen, antwoordt Bianca: 'Ik verzamel lappen en mooie stoffen. Ik heb er eigenlijk veel te veel.' Paula heeft geen verzameling in huis: 'Ik houd van een opgeruimde woning.' ♦

Bundel van goede en slechte momenten

Door **Niek Heidanus** Fotografie **Laurens Zwart**

Hoewel er voor ieder mens verschillende soorten socialemediaplatforms zijn, hebben ze een ding gemeen: het zijn allemaal digitale ruimtes waar mensen samenkomen, met elkaar communiceren en met name, het beste presenteren. Op de platforms zoals Facebook, Instagram, TikTok en Snapchat worden de leukste foto's gedeeld en allermooiste verhalen verteld. Een vergaarbak van positieve en succesvolle verhalen wordt geshowd.

Op bijvoorbeeld mijn fietsapp *Strava*, een sociaal platform waarin sportprestaties met verhalen en foto's kunnen worden gedeeld, laat ik vooral het sportieve en goede zien en vermijd ik bij voorkeur negatieve zaken. Denk daarbij aan repeterende lekke banden, herhaald lijden, slecht weer en lelijke foto's waarbij ik gruwelijk zweet en afzie. Een selectieve presentatie en eenzijdige connotatie van mijn waarheid. De werkelijkheid van de fietsprestaties is regelmatig minder fraai en imponerend dan getoond. Zo eerlijk moet ik zijn.

Er zijn uiteraard ook talloze goede dingen en positieve invloeden van sociale media. Het is gezellig en je kunt vrienden maken en contact

Mr. N.A. (Niek) Heidanus, Advocaat bij
FORUM Advocaten & Rechtsanwalt te
Groningen

leggen met mensen over de hele wereld. Verder is het leuk dat de platforms de mogelijkheid bieden om online te leren en jezelf te uiten en ideeën en interesses te delen met een breed publiek. En het vergroot de sociale verbondenheid doordat je gemakkelijk contact kunt leggen met vrienden, familie of gelijkgestemden. Onmiskenbaar allemaal positieve invloeden.

Maar heb ook oog voor de negatieve invloeden. Er is een toenemende bezorgdheid over de mogelijke negatieve effecten van socialemediagebruik op het lichaamsbeeld en welzijn van jongeren. Uit onderzoek is gebleken dat actief socialemediagebruik (het plaatsen van eigen content) leidt tot positieve effecten op welzijn en lichaamsbeeld, terwijl passief socialemediagebruik (het observeren van wat anderen doen) leidt tot negatieve effecten.

Zorgelijk is het dat jongeren een hogere kans op een depressie hebben als ze veel op sociale media zitten. Een belangrijke oorzaak hiervoor is dat jongeren minder tijd besteden aan het hebben van persoonlijk contact met hun leeftijdsgenoten en dus steeds meer bezig zijn om online contact te hebben. Een andere oorzaak is de angst om iets te missen op de socials, ook wel *fomo* genoemd (fear of missing out). Bang zijn dat je berichten mist. Dat de berichten en foto's vaak een irreële weergave van de werkelijkheid zijn wordt onvoldoende onderkend, maar geeft jongeren ongewild wel vaak een slecht en negatief gevoel.

Vrienden kun je maar het beste op het voetbalveld of in de pauze op school ontmoeten. In real life, in het echt, in het echte leven, dus buiten het internet en de verslavende computerspellen. Het leven is in deze fase een grote zoektocht, naar vriendschap met mooie momenten zoals een eerste verliefdheid. Maar er gaat tijdens de zoektocht natuurlijk ook weleens iets mis. Daarom is het niet gek dat jongeren op deze leeftijd soms erg emotioneel, instabiel en eenzaam kunnen zijn.

De gevolgen van aanhoudende eenzaamheid bij jongeren zie ik helaas in mijn praktijk voorbijkomen. De jeugd die mentale problemen krijgt met depressies en suïcidale gedachten en uiteenlopende gedragsproblemen veroorzaakt, zoals delinquentie, drugs, agressie en excessief drankgebruik.

Ik gun eenieder, de jeugd in het bijzonder, een verzameling van boeiende, liefdevolle en betrokken vrienden. Vriendschap waarbij de imperfecties en rafelige randjes worden geaccepteerd en zonder filters & fillers de vrienden worden gewaardeerd. Vriendschap waarbij je zonder Facebook weet dat je vriend of vriendin jarig is...

Stoep

De stoep is een bijzondere ruimte. Naast wandelgebied is het ook een stilta- en kletsgebied. Een terrein waar je bekenden tegenkomt waarmee je een praatje begint, eventueel een eindje oploopt of op een naburig terrasje gaat zitten. Alle jachtigheid die onze samenleving zo eigen is, tref je hier niet. Het gedeelde leven is er veilig, langzaam en vertrouwd.

Minder vertrouwd is de SUV-terreinwagen, zoals die geregeld in parkeerstand op de stoep staat. Ik denk bijvoorbeeld aan de Volvo EX40, de Audi SQ7 TDI, de Nissan X-Trail N-Trek of de BMW X7 M60i xDrive. Het zijn speeltjes van meestal mannen en soms ook vrouwen, hoewel er in de praktijk weinig mee wordt gespeeld. Zo is de laadbak van de Toyota Hilux GR SPORT II altijd maagdelijk leeg en onberispelijk schoon, net als die van de Dodge Ram 1500 4x4 Crew Cab Longhorn. Geen schep, figuurzaag of zakje zand om de omlopende stoepgangers mee te imponeren, gewoon helemaal niets.

Sommige modellen lijken meer een overdekte laadbak te hebben, waarin dan een doosje folders of enkele blikjes frisdrank passen. Neem bijvoorbeeld de Mercedes-Maybach GLS of de Ford Kuga 2.5 ST-Line X. Er kunnen ook houten plankjes in of een tasje boodschappen, maar in de praktijk blijft het meestal bij de verplichte gevarendriehoek of een paraplu.

Overigens is niet alleen de stoep het terrein van deze vrije geesten. Menig SUV-eigenaar reserveert doodleuk twee parkeerplaatsen voor de prijs van één. Ik heb het over bestuurders van de Range Rover Sport SV P635 en de Jeep Wrangler 4xe Rubicon, maar ook de eigenaren van de Mitsubishi Outlander 2.0 2WD, de Skoda Kodiaq 1.5 TSI Style DSG en de Peugeot 5008 Hybrid 136 e-DCS6. Betaal je als stoepganger dus keurig de gemeentelijke belasting om stoepen en aanverwante gebruiksruimtes mee te kunnen onderhouden, de SUV-chauffeur vraagt met enkele muisklikjes subsidie aan om er gratis op te kunnen parkeren.

Het claimen van zoveel stoepruimte past natuurlijk in een patroon, want net als de tanks zelf hebben de bezitters ervan allemaal een dikke reet. 'SUV' betekent ook 'Steunt Uitgezakt Vleespakket', waarbij de automaat ook nog het echte werk doet. Denk bijvoorbeeld ook aan de Porsche Cayenne Turbo E-Hybrid Coupé, de Volkswagen Atlas 2.0T SEL Premium R-Line of de Kia Sorento 1.6 T-GDi AT6 Plug-in Hybrid 4WD. De aarsluie bestuurders van deze vehicles stappen uit en ook weer in en daar tussenin moet iedereen voor hen opzij.

JAAP KROL

Mijn verzameling is nooit af

We spreken Jaap Bouwman (83) in de winkel Bouwman Curiosa, die hij samen met zijn dochter Annet Bouwman (55) runt. Omringd door kunst, vintageobjecten en curiosa, vertelt Jaap hoe het verzamelen voor hem 66 jaar geleden is begonnen en sindsdien niet meer is opgehouden.

Door Yvonne Vast en Edwin Spoelstra Fotografie Frits Blom

‘Toen ik zeventien jaar was, in 1958, kreeg ik een leeg albumpje van een tante. Een oud album, uit 1900 denk ik. Daar konden honderd ansichtkaarten in. En van mijn oma kreeg ik een aantal ansichtkaarten. Die had ze gekregen van haar man. Haar zusters kregen iedere keer kaarten toegestuurd, maar mijn opa was daar niet zo van. Toen zei mijn opa tegen mijn oma: “Joh, stuur mij nou ook eens een ansichtkaart!”. Mijn opa was er op den duur zo zat van, dat hij er dertien tegelijk stuurde. Dan was hij er voor een paar jaar vanaf’, vertelt Jaap glimlachend. ‘En die dertien, die heb ik nog. Kaarten van ruim honderd jaar oud. Op de kaarten staan huizen op Ameland. Dus als zeventienjarige jongen met dat lege album en die ansichtkaarten, besloot ik: ik ga ansichtkaarten van Ameland verzamelen.’

Verzamelen uit schoenendozen

‘Ik had een adres in Amsterdam, dat was het Internationaal Prentbriefkaarten Archief. Daar was een man die vele schoenendozen met kaarten bezat. Misschien vier schoenendozen van Ameland. En wel tien dozen van Scheveningen. Allemaal kaarten uit de jaren 1900 tot 1950. Van klein formaat, in zwart-wit. Hij stuurde mij dan zo’n schoenendoos van Ameland toe. Dan mocht ik uitzoeken welke ik kon gebruiken. Ze kostten destijds een kwartje. Dat rekende ik af per giro. En dan stuurde ik de schoenendoos weer terug. Zo ging dat een paar keer. Nou, dan krijg je al een aardige verzameling van Ameland. Dat waren natuurlijk niet de meest mooie kaarten, want ze kostten maar een kwartje.’

Ansichtkaarten werden
niet gemaakt om voor
jezelf te houden

Geen verzamelobject

Ansichtkaarten waren geen verzamelobject toen Jaap begon. ‘Een ansichtkaart was gemaakt om verstuurd te worden. Je moet je voorstellen: in de periode voor de oorlog had de gewone man geen telefoon, geen fototoestel, geen televisie. Al had je dan een radio, dat was niet algemeen, maar gemeenteradio. Dus een ansichtkaart, dat was iets waarmee je kon laten zien waar je op bezoek was geweest. Met een vermelding achterop of je goed was thuisgekomen of iets dergelijks. Ze werden gemaakt om te versturen, niet voor jezelf om blanco te houden.’

Nog een laatste kaart?

‘Nee, als je een verzameling ansichtkaarten hebt, krijg je nooit een laatste kaart. De verzameling is nooit af. Dat kan niet, want je weet niet wat er is. Er is geen documentatie over. Van Ameland bijvoorbeeld, heb ik er nu 2500. Dat zijn 2200 gewone kaarten, maar ook fotokaarten, zo’n driehonderd. Fotokaarten zijn kaarten die in hele kleine oplagen verschijnen. Mogelijk dat ik in die richting wat mis. Maar als ik het niet weet, dan mis ik het ook niet. Zo simpel is het.’

Op een zacht pitje

‘Het verzamelen van kaarten van Ameland staat nu een beetje op een zacht pitje. Ik heb zo’n grote verzameling inmiddels. Maar ja, ik ben wel bezig met bijvoorbeeld een verzameling van Margret Boriss. Ik weet niet eens of de illustrator een man of een vrouw is. Die heeft kaarten gemaakt in de jaren 30. Dat zijn gekleurde kaarten met hele leuke tafereeltjes, een beetje ondeugend. Jongelui die elkaar een beetje plagen. Ik heb nu twee mapjes van honderd kaarten. Ik geloof dat er achthonderd verschillende van zijn. Ik heb er nu tweehonderd. Tja, nog honderd erbij?’ vraagt Jaap zich hardop af. ‘Hij hoeft van mij niet vol. Het is leuk, gewoon als afbeelding.’ >>>

In de genen

De interesse voor verzamelen blijkt niet alleen iets van vader en dochter Bouwman te zijn, ook Jaaps moeder had hier belangstelling voor. ‘Mijn moeder droogde planten. Die verzamelde ze. Uiteindelijk had ze een hele mooi herbarium. Die heb ik van haar overgenomen. En een paar schriften vol met sigarenbandjes. Wel met tape vastgeplakt. Dat is natuurlijk not done. Maar zo heeft mijn moeder dat gedaan. En je neem het natuurlijk over zoals het is.’

Verzamelwinkel

Wat eens begon met het verzamelen van ansichtkaarten, is uitgegroeid tot een winkel vol met curiosa. ‘Annet runt de winkel sinds mijn pensioen, maar ik blijf wel betrokken. Ze vraagt mijn steun bij de inkoop. We gaan dan met zijn beiden naar mensen toe en dan kopen we in. Dat vind ik ook leuk om te blijven doen: het ontmoeten van medeverzamelaars en de geschiedenis van de verzamelplaats achterhalen.’

‘Kijk, op die kast daar’, Jaap wijst richting een aantal antieke kooktoestelletjes. ‘Daar staan drie van die Haller kooktoestellen. Die dateren uit de jaren twintig, dertig. Een van emaille, een groene en een bruine. En een bijbehorend plaatje eronder waar ze op staan. Dat zijn kooktoestelletjes van voor de oorlog. Drie vond ik leuk. Die kan je ook verzamelen. Annet heeft ook niet maar één passie. Ze wordt blij van een winkel met verzamelingen. En dat is natuurlijk ook verzamelwaardig om dat bij elkaar te brengen. Het is echt een verzamelwinkel.’ Naast allerlei excentrieke objecten, onderhouden Jaap en Annet ook een meer alledaagse verzameling: zij bewaren hun eigen lege statiegeldblikjes. Jaap legt uit: ‘We bewaren ze voor een vrouw die ’s nachts in de stad op zoek is naar die blikjes. Zij komt deze weer bij ons ophalen, zo heeft ze wat extra geld te besteden. Maar we zijn geen innamepunt, hoor!’, sluit hij glimlachend af. ♦

Door Yvonne Vast

Hersenkraker

Door Yvonne Vast

Zoek onderstaande zo blokjes terug in de schilderijen links en omcirkel deze. De blokjes zijn op ware grootte.

HOROSCOOP

Illustratie **Raymond Strockmeijer**

Steenbok 22 december - 20 januari

In je werkomgeving krijg je steeds meer informatie te verwerken. Probeer op tijd een uiltje te knappen tussen de bedrijven door. Meer rust doet goed en zo kun je tegelijkertijd aandacht besteden aan de mensen die dichtbij staan. Geef aan wat jij wilt en scheidt het kaf van het koren.

Waterman 21 januari - 19 februari

Een innerlijke levensblijheid doet je gezicht een glimlach geven. Jouw soms wat knagende twijfel om leuke dingen te ondernemen verdwijnt als sneeuw voor de zon. Door de nabijheid van planeet Jupiter ga je meer plezier aantrekken. Relativeren wordt expressieve kunst. Jij creëert op deze manier een uniek kleurenpalet.

Vissen 20 februari - 20 maart

Positieve planetaire energieën zorgen ervoor dat jij schoon schip kunt maken met oude patronen. Het is echt niet nodig om stil te gaan staan bij wat er nog gekozen moet worden. Ruim je huis op, breng financiën op orde en zelfs je geest krijgt op die manier verrassende inzichten en emotionele groei.

Ram 21 maart - 20 april

Het is belangrijk om balans te vinden in een mix van spannende kansen en uitdaging. In een gokje wagen ben jij inmiddels een kei en wie weet win je ook nog wat. De valkuil is dat impulsiviteit te veel de overhand gaat nemen, dus sta stil bij het moment van nu.

Stier 21 april - 20 mei

Besef dat jij geaard bent en daardoor dus in staat bent om obstakels te kunnen overwinnen. Sta stevig op jouw grond en ontwikkel een beter zelfinzicht. Mensen gaan zich naar jou toe anders verbinden, en contacten krijgen meer diepgang. In het water weet jij vaste bodem te vinden zonder hardnekkig kroos.

Tweelingen 21 mei - 21 juni

Goede tijden worden afgewisseld met slechte tijden en dan hebben we het niet over deze populaire tv-serie. Geef jezelf over aan jouw ware aard en leef dit leven op volledige wijze. Bloemen hebben water en voeding nodig: jij dus ook. Verbeeldingskracht geeft energie, benut dat voluit binnen dit proces.

Kreeft 22 juni - 22 juli

Het is gemakkelijk om verstrikt te raken in het verleden Kreeft. Koester je dromen met jouw gevoeligheid, maar verdwaal niet in dit levenslabyrint. De invloed van planeet Waterman komt steeds meer op de voorgrond, zodat je meer loskomt van oude en vertrouwde keuzes. Word scriptschrijver van jouw eigen scenario.

Leeuw 23 juli - augustus

Een scala aan veranderingen ligt voor jou klaar en daardoor moet je alert blijven voor "door de bomen het bos niet meer zien". Er zullen deuren sluiten, maar met helder inzicht weet je precies welke jij kunt openen. Voel intens deze weloverwogen nieuwe stap en betreedt deze geplaveide weg met gratie.

Maagd 24 augustus - 22 september

Je gaat op zoek naar diepere verbindingen binnen jouw vriendenkring. Introspectie betekent dat jij kijkt naar antwoorden binnen jezelf in plaats van extern. Je bent intelligent genoeg om praktische problemen sneller op te lossen. Met de maan als kompas voor emoties is het goed om het roer om te gooien.

Schorpioen 24 oktober - 22 november

Als gevoelsmens zijnde maak je je druk over het contact met je partner. Er zijn wat belemmeringen die nodig opgeruimd moeten worden. Eigenlijk weet jij de strategie al die voor jullie allebei geschikt is. Openheid over dingen die nog niet geuit zijn, door echt met elkaar te praten biedt duidelijkheid.

Boogschutter 23 november - 21 december

Met jouw filosofische instelling relatieveer jij problemen die op je pad verschijnen. Je trekt iemand anders graag mee in dit verlangen naar avontuur. Let er wel op dat geduld een schone zaak is wanneer mensen sneller opgeven dan jij. Roekeloosheid leidt niet tot complete harmonie, dus vertrouw op eigen kwaliteiten.

Weegschaal

23 september - 23 oktober

Probeer tijdens zakelijke beslissingen nieuwe kansen te pakken. Je hebt de neiging om te wikken en te wegen of je die buitenlandse reis wel zal maken, maar vergis je niet: In Europa is grote vraag naar handel en het aanbod neem je gewoon mee. Jij staat in je kracht!

STRAATKLINKERS

HISTORISCH WANDELEN IN SELWERD

Door **Edwin Spoelstra** en **Michelle Wubs**
Fotografie **Marinus Hillenga**

Aan de kruising van de Paddepoelsterweg en de Crematoriumlaan praten we met de zichzelf benoemde monnik Hans Mulder, een man gekleed in een habijt. Hans heeft samen met Fred Pelster een boekje van hun Historische Route door Selwerd geschreven en vertelt er vol enthousiasme over.

‘Fred en ik hadden, zonder dat we het van elkaar wisten, al jaren eenzelfde soort droom, en dat was om een historische route te realiseren bij de plek waar we graag komen. Ik loop hier bijna dagelijks en Fred geniet van deze plek door archiefonderzoek. >>>

Er was een tijd terug een project in de wijk Selwerd waar we onze droom konden presenteren en toen we subsidie kregen, gingen we al snel aan de slag met het boekje voor de route. Het boekje staat vol met geschiedenis van wat in de korte afstand van de route te vinden is. Het bespreekt plekken als een boerderij waar ooit een grote brand is geweest, een dijkje dat er al sinds 1200 ligt, het Van Starkenborghkanaal dat handmatig is uitgegraven en de lange geschiedenis van klooster Selwerd.’

‘Ik geef zelf nog geen rondleidingen, we zijn er wel mee bezig om dat langzaam op te starten. Het lijkt me heel leuk om te doen. Nu zijn alleen de boekjes er en die worden gelukkig veel meegenomen! Deze zijn af te halen bij het start-/eindpunt wijkrestaurant De Duindoorn en de eigenaar vroeg al of ik er nog meer had. ‘Ons doel is het inzichtelijk maken van de geschiedenis van de plekken waarvan velen niet weten dat er zoveel historie aanwezig is. Niet alleen van kloosters, maar ook van al die andere mooie plekjes.’

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Aksion
Als de zon, tekentherapie
Bike Centre Dik, Groningen
Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)
De Huismeesters, Groningen
Digno BV, Haren
Doesburg autoverhuur, Groningen
Dunk
Forum Groningen
Gemeente Groningen SoZaWe
Groningen Seaports
Groninger Kredietbank
Kluzzenbedrijf Jan
Kompas Zuidlaren
Lotus uitvaart, Thesinge

Bewindvoering en inkomensbeheer
Tekentherapie, opleiding en begeleiding
Van ventiel tot helm
Nieuws uit Groningen/Drenthe
Woningcorporatie stad Groningen
Informatietechnologie
Van sjorband tot aanhangwagen
Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg
Boeken, films en events
WIJ is dichtbij
Havendienstverlening
Sociale hulpverlening
Veur putiederij in en omt hoes
Specialist in financiële zorgverlening
Uitvaartverzorging en -begeleiding

Innerlijke monnik

‘Ik ben geen echte monnik benoemd binnen een kloosterorde, maar ik probeer me in te leven in de gebruiken. Kloosters hebben mijn grote interesse en tijdens een bezoek aan een klooster zag ik een monnik, wat bijna een openbaring was voor mij. ‘Op Facebook heb ik veel contact met monniken en zusters van kloosters en daar stel ik vragen aan over het monnik-zijn. Het dragen van een habijt heeft daaraan bijgedragen. Ik stond eerder voorzichtig met een badjas voor de spiegel om te kijken hoe het stond, en later kwam ik op Facebook een groep tegen waarin mensen zich ook echt zo kleden zoals vroeger in kloosters. ‘Nadat ik een habijt had besteld en werd bezorgd, vond ik de beleving bijzonder dat ik dat gewoon aanhad. Langzamerhand heb ik dit habijt versierd en aangepast met bijvoorbeeld deze riem en zakken totdat ik tevreden was. Door me zo te kleden probeer ik de eeuwenoude tradities van het klooster in leven te houden.’

Volgende maand in De Riepe:

Even verdwenen

Impressie van een stilteweekend

Midden in de zomer verdween ik even in het Drents Friese Woud. Ik volgde een stilteweekend in Elsloo. Spannend.... want durf ik wel stil te zijn? Ik ga het onderzoeken door te mediteren, te schrijven en te wandelen tijdens een stilteweekend in Zencentrum het Drents Friese Woud.

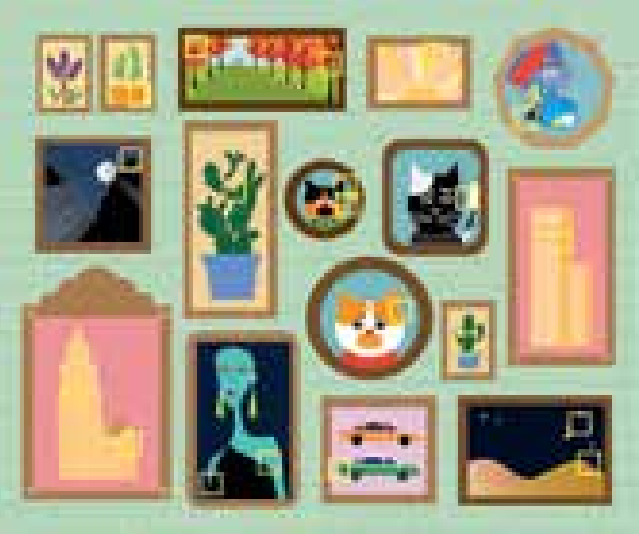

En verder:

- Weinig zicht, maar wel zichtbaar
- Durf te zien

Deze zal verschijnen rond
1 oktober 2024

Oplossing hersenkraker van pagina 23

Nu ook op social media

@de_riepe @deriepe

Scan mij!

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN

Dagopvang
Leger des Heils
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma, di, do, za, zo 10:30-17:30 uur
wo, vr 10:30-21:00 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Hoendiephuis voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

Wonen Schoolstraat
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken
of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00
uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen
10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3
langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND
Wonen Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

VEELERVEEN
Reïntegratie-centrum
De Spetse Hoeve
Spetsebrugweg 4
9566 TK Veelerveen
tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK
Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH Winschoten
tel: 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN

Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor
dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel: 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

EMMEN

Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils opvang Emmen
Weerdingerstraat 204
7822 BK Emmen
tel. 088-065 22 40

Leger des Heils
De Breehof - Beschermd wonen
Zijtak Westzijde 125
7833 BE Nieuw-Amsterdam

HOOGVEEN

Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN
Wonen Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

LEEWARDEN
Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

DAC Leeuwarden
Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0591-648 261
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

d' Ambacht
Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel: 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Zorgopvang
J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Bonifatiusplein
Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Nachtopvang
Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden
Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

**LIMOR Crisisopvang en
woonvoorziening de Kei**
De Kei 5
8918 AM Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM

Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM

Crisisopvang Burgum
Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

HEERENVEEN

Aanloophuis de Brege
Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregel.nl

SNEEK

Sociaal Pensioen Sneek
Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0591-648 261
www.wender.nl

De Herberg

Vier kamers voor dak- en thuislozen,
verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterdwarsstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang
Gonggrijpstraat
Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

Jutten van verhalen

Door **Arnold de Meijer** Illustratie **Iris Slood**

Als het stormt tijdens het scheiden der getijden gaat elk juttershart sneller slaan. Hij doet zijn regenjack aan, pet dieper over zijn ogen en stapt in zijn laarzen. Op zoek naar wat de zee op het strand achterlaat. Zwoegend door het zand, de wind pal in zijn gezicht, trekt hij zijn karretje achter zich aan op zoek naar stukken verweerd hout, een verloren boei, een oude fles cognac, stukken visnet, kinderspeelgoed, een losgeslagen sloep. Het ligt er allemaal voor het oprapen. Met de rust van een buitenmens laadt hij zijn vondsten op de kar en zwoegt de lange weg terug. Het was een goede dag.

Ik ben ook een soort jutter. Ik ben echter niet op zoek naar oude stukken hout of flessen cognac. Mijn vondsten zijn verhalen van mijn medemensen. Een oude Griek die hier al zestig jaar woont en nog elke dag droomt van zijn moederland. Een Bulgaarse straatkrantverkoper die een keer per week van een bijstandsmoeder een zakje met een paar gesmeerde boterhammen krijgt en die vervolgens met mij deelt. Een bijstandsvrouw die voor alles wat zij van instanties ontvangt iets terug wil doen. Een Nigeriaanse basketbalster die vertelt over haar vlucht uit Afrika. Een voormalige misdadiger die nu langs scholen gaat om duidelijk te maken dat de misdaad niet loont. Een ex-verslaafde die maaltijden rondbrengt voor sociaal

zwakkeren. Dat zijn mijn juwelen. Dat ligt voor mij voor het oprapen. Elk verhaal, en daardoor elk mens, is te allen tijde de moeite waard.

Echter, een verhaal is pas een verhaal als het verteld kan worden. En, wat misschien nog wel belangrijker is, dat er oprecht naar geluisterd wordt. De ene mens in gesprek met de ander. Daar gaat het om. Er ontstaat verbinding tussen mensen. Er bestaat een fantastisch Marokkaans spreekwoord dat zegt: Als we elkaar allemaal vasthouden, valt er niemand om. Dat begint volgens mij met elkaar de hand reiken. En daar zet ik mij voor in. Ik jut geen stukken hout, ik jut verhalen, daal af naar diepste zielenroerselen van mijn medemens en zie de mens in zijn puurste vorm.

Oordelen is vaak gemakkelijker dan nadenken. Oordeel niet, maar steek een hand uit. Maak kennis, raak in gesprek. Vaak ontstaat er dan begrip. Mijn taak is het om dat zichtbaar te maken, met alles wat ik bijeensprokkel. Mijn karretje is nooit vol. Er is altijd ruimte voor nog een verhaal. Het jouwe?

